

Захар Омеляненко

Сумський державний педагогічний

університет імені А. С. Макаренка

ORCID 0000-0003-2563-5582

DOI 10.24139/2312-5993/2018.10/363-373

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ТАНЦЮВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті висвітлено та узагальнено вікові особливості молодших школярів у контексті формування музично-танцювальної діяльності. На основі аналізу та систематизації джерелознавчої літератури було виокремлено вікові особливості молодшого шкільного віку. Узагальнюючи наукову думку вітчизняних дослідників, нами було встановлено завдання музично-танцювальної діяльності дітей молодшого шкільного віку та з'ясовано особливості методики проведення хореографічних занять з молодшими школярами. Доведено значення музичного супроводу та охарактеризовано основний навчальний матеріал, що використовується в роботі з молодшими школярами в контексті формування музично-танцювальної діяльності.

Ключові слова: молодші школярі, вік, вікові особливості, музична діяльність, танцювальна діяльність, формування музично-танцювальної діяльності.

Постановка проблеми. Однією з центральних проблем сучасного суспільства є потреба постійної творчості, долання стереотипів, вироблення нестандартних, нових, часто несподіваних ідей, оригінальних та інноваційних підходів і шляхів їх втілення. При цьому головним педагогічним завданням виступає виховання людини, здатної творчо переосмислювати набутий досвід, досягнення людства в науці, мистецтві, культурі тощо. Закон України «Про освіту» наголошує на тому, що метою освітнього процесу є всебічний розвиток людини, її розумових і фізичних здібностей, талантів, духовних та естетичних якостей. Таким чином, у процесі становлення підростаючого покоління зростає значення музичного й хореографічного мистецтва, що найбільш стимулюють до творчої діяльності, зокрема музично-танцювальної, сприяють розвитку творчого мислення та здібностей, формуванню пізнавальних і емоційно-мотиваційних функцій, а також позитивних якостей характеру молодшого школяра. Важливість та значущість музично-танцювальної діяльності пояснюється тим, що музика і танець за своєю природою є синтетичним видом мистецтва, які поєднують у собі тілесно-культурний та духовно-культурний компоненти, гармонія яких впливає на різнобічний розвиток дітей.

Аналіз актуальних досліджень. Позаяк музично-танцювальна діяльність є творчим процесом. Так, значну кількість наукових праць вітчизняних і зарубіжних авторів (В. Андреев, Т. Громов, В. Моляко, В. Николко та ін.) було присвячено дослідженню творчого процесу.

Водночас, В. Верховинець, Д. Лок, Лукіан, К. Орф, Р. Оуен, Платон, С. Русова наголошували на необхідності раннього залучення дітей до музично-танцювальної діяльності з метою їх різнобічного розвитку.

Натомість, формування музичного сприймання, вікові особливості музичного сприймання молодших школярів, процес розвитку музичних здібностей та методи музично-виховної роботи є предметом наукового пошуку сучасних науковців (О. Апраксина, Ю. Алієв, В. Белобородова, Н. Ветлугіна, Н. Гродзенська, О. Єременко, Д. Кабалевський, О. Лобова, В. Остроменський, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, В. Шацька та ін.).

Теоретики хореографічної педагогіки, зокрема Л. Богаткова, П. Коваль, Є. Конорова, Б. Мануйлов, А. Фомін, А. Шевчук та ін. вважають, що прилучення дитини до мистецтва танцю важливе для її духовного розвитку, формування необхідних моральних якостей, а також розкриття творчого потенціалу. Е. Вільчковський, К. Глушак, О. Сайкіна, А. Тараканова, Ж. Фірілеєва та ін. наголошують, що танцювальна діяльність сприяє й покращенню фізичного розвитку, зміцненню здоров'я, формуванню інтересу до рухової та музичної діяльності. Водночас аналіз наукової думки надає підстави стверджувати, що вікові особливості молодших школярів у контексті формування музично-танцювальної діяльності не були предметом цілісного дослідження.

Мета статті – висвітлити вікові особливості молодших школярів у контексті формування музично-танцювальної діяльності.

Методи дослідження. Для досягнення та реалізації поставленої мети виокремлено комплекс методів, зокрема загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація), які застосовувалися для з'ясування стану розробленості проблеми та характеристики вікових особливостей молодших школярів у контексті формування музично-танцювальної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Прилучення дитини до музично-танцювальної діяльності важливе для її фізичного та духовного розвитку, формування необхідних моральних якостей та розкриття творчих здібностей. Вікові особливості розвитку та формування музично-танцювальної діяльності нерозривно пов'язані з етапами загального становлення особистості дитини.

Вітчизняна дослідниця С. Шалапа зазначає, що найважливішим фактором ефективності освітнього процесу є досконале знання педагогом вікових особливостей дітей та вміння використовувати дані знання для оптимального вирішення конкретних завдань (Шалапа, 2015, с. 99). Принагідно зазначимо, що керівникам і викладачам закладів музичної та хореографічної освіти необхідно знати анатоμο-фізіологічні та психологічні особливості дітей, а також уміти вирішувати типові психолого-педагогічні ситуації.

На основі аналізу та систематизації наукової літератури нами було встановлено, що вікова періодизація є умовним поділом цілісного життєвого

циклу на вікові періоди, що вимірюються роками. Так, під віковим періодом ми розуміємо відрізок життя індивіда, який досягає певного ступеня розвитку та має характерні, відносно стійкі якісні особливості.

На сучасному етапі існують різні підходи до визначення вікової періодизації. Зокрема, за психолого-педагогічними критеріями, де першість займає рівень розвитку, зміст і форма навчання й виховання, основна діяльність, рівень свідомості та самосвідомості особистості. Основою вікових особливостей розвитку є анатомо-фізіологічне дозрівання організму, його органів, центральної нервової системи тощо.

Українські психологи та педагоги засвідчують, що час життя дитини від шести до одинадцяти років має назву молодший шкільний вік – найбільш спокійний у розвитку дітей. При визначенні його меж враховуються особливості фізичного та психічного розвитку дітей, береться до уваги перехід від ігрової до навчальної діяльності, остання з яких стає провідною. Різкою зміною життя й діяльності вважається вступ дитини до школи. Дитина йде до школи із психологічною та фізичною готовністю до цієї зміни. У шкільному навчанні продовжують розвиватися розумові й фізичні здібності, формуються психічні властивості молодших школярів (Коваль, 1998, с. 34).

Таким чином, усвідомлення моральних явищ життя та узгодження поведінки характеризуються емоційними узагальненнями, аналізом учинків та ситуацій, які відповідають загальнолюдським етичним цінностям. Найхарактернішою властивістю дитини цього віку вважається розрив між знаннями моральних принципів і відповідною поведінкою.

Зазначимо, що подальшого розвитку набувають такі моральні почуття, як почуття відповідальності, справедливості, обов'язку, власної гідності, сумління. Основними потребами дітей молодшого шкільного віку є необхідність у спілкуванні з людьми, в емоційному контакті, оцінці своїх дій та вчинків, визнанні, виявленні власних позицій у ставленні до інших, світу, у товариській та дружбі, повазі до особистості, самоповазі, набутті нових знань та вмінь для пізнання довкілля (Гродзенська, 2016).

Молодші школярі вчаться будувати свої взаємини з однолітками, входити в колектив. У них виникає потреба у взаємодопомозі. У дітей цього вікового етапу формується ядро особистості, зокрема цінності, переконання, моральні почуття, відбувається набуття досвіду моральної поведінки. Крім того, діти вчаться не тільки виконувати вимоги колективу, а й беруть активну участь у постановці вимог, виборі доручень, справ. У молодших школярів виникають стійкі форми власної поведінки та діяльності, які в майбутньому становитимуть основу формування їх характеру та особистості в цілому.

Діти, які починають навчатися в школі, з великим захопленням та цікавістю вивчають науки, а до занять музикою та танцями потяг росте з року

в рік. Тому педагогам-музикантам та хореографам важливо враховувати специфіку характеру психологічного та фізичного розвитку дітей цього віку. Зазначимо, що розвиток психіки дітей молодшого шкільного віку відбувається на основі провідної діяльності – учіння. Для молодших школярів учіння виступає як важлива суспільно оцінювана діяльність, яка завдяки специфіці й формам її організації носить колективний характер. Із формуванням навчальної діяльності, колективних взаємин у молодших школярів поступово виникають і розвиваються суттєві позитивні якості психіки.

Узагальнюючи наукові погляди П. Ковалю та П. Фріза, нами було з'ясовано, що шкільне учіння ставить перед дитиною нові, серйозні вимоги, виконання яких стосуються не лише знань, умінь та навичок, а й рис її особистості. Початок молодшого шкільного віку (6 років) характеризується нестійкою увагою, слабко вираженою здатністю довільно керувати власною поведінкою, недостатнім самоконтролем. Однією з істотних особливостей психічного розвитку молодших школярів є формування більш високого рівня довільної поведінки, цілеспрямованості, удосконалення психічних процесів, зокрема сприймання, увага, пам'ять, мислення та ін. (Коваль, 1998; Фріз, 2007).

Для дітей молодшого шкільного віку притаманне вигадкування різних історій, казок. Діти початкових класів із задоволенням займаються музичною та танцювальною діяльністю. Не менш важливим захопленням є малювання, де молодші школярі виражають своє емоційне ставлення до світу. Молодший шкільний вік надає великі можливості для формування моральних якостей і позитивних рис особистості.

Так, саме основи моральної поведінки закладаються в початковій школі, яка має включати своїх вихованців у посильну для них виробничу працю. Робота, яку виконують діти, має характер самообслуговування, допомоги старшим та дорослим. Неабиякі результати приносить поєднання праці з грою, де проявляється самодіяльність, ініціативність та творчість.

Вважаємо за доцільне підкреслити, що молодші школярі охоче опановують нові знання, уміння та навички. Вони прагнуть читати, красиво і правильно писати та рахувати. Проте, їх захоплює сам процес навчання, і молодші школярі виявляють у цьому відношенні більшу активність і старанність. Доведено, що молодші школярі продовжують приділяти значну увагу активній ігровій діяльності. Діти готові годинами гратися в рухові ігри, люблять побігати на перерві.

Так, аналіз та систематизація джерелознавчої літератури надає можливість виокремити вікові особливості молодшого шкільного віку, а саме:

- підвищену емоційність;
- незначний соціальний та моральний досвід;
- вразливість і водночас пластичність до морально-етичних впливів;
- бажання постійно розширювати коло спілкування;

- імпульсивність та безпосередність поведінки дитини;
- темп росту дітей помірний, поступова зміна структур і функцій організму;
- досягають значного рівня статеві зміни рухових функцій, тому є всі умови для навчання танцювальним рухам і розвитку фізичних якостей та музичних здібностей;
- значного розвитку досягає кора головного мозку, її сигнальна система, слова набувають усе більшого значення та важливості;
- статичні вправи викликають швидку втому, таким чином краще відтворюються короточасні швидкі та силові вправи (Шалапа, 2015).

За свідченнями Д. Колногузенка, діти молодшого шкільного віку характеризуються винятковою пластичністю. Їхня жвавість та безпосередність є значною допомогою в музично-танцювальній діяльності. Для молодших школярів притаманна рухливість, надзвичайність, дня них вкрай виснажливе довготривале зберігання статичного положення та тривалого перебування в одній позі. Разом із тим, рухи дітей молодшого шкільного віку ще не організовані, мало скоординовані (Колногузенко, 2005, с. 16).

На основі аналізу та систематизації наукової літератури нами було встановлено, що руховий апарат молодших школярів ще недостатньо міцний. Перевантаження м'язів та надмірна гнучкість кісток може призвести до утворення неправильної постави й викривлення хребта. Зазначимо, що діти цього віку характеризуються нестійкою увагою. Їм важко зосереджуватися на одному і тому самому завданні. Так, природною діяльністю дітей молодшого шкільного віку є гра (Ветлугіна, 2015; Рагозіна, 1999).

Доведено, що найбільш відповідним змістом занять для молодших школярів є вивчення легких народних і масових танців, заняття ритмічними вправами та іграми. Найчастіше використовують маршову музику, проте це не обов'язково. Загалом, діти молодшого шкільного віку віддають перевагу веселій, моторній музиці. Більш того, особливо реагують на масивність і динаміку звучання, темброву палітру музики, темп і регістр, стверджувальний, запитальний і розповідний характер музичного висловлювання, м'якість і жорсткість, ніжність і різкість, дзвінкість і ліричну наповненість звучання. Таким чином, часто підбирають чітку українську народну танцювальну музику.

Музично-танцювальна діяльність молодших школярів тісно пов'язана з руховими переживаннями, зокрема ритмічні рухи, спів. Тому їм ближча мальовнича та ритмізована музика, яка відповідає їхньому характеру, досвіду й потребі в активних виявах. Для дітей молодшого шкільного віку властивий інтерес до почуттєво забарвлених музично-слухових вражень. Зазначимо, що молодші школярі здатні визначати не лише загальний характер музики та її настрій, а й схоплювати характерні ознаки певного

жанру, зокрема, коліскової пісні, маршу, танцю, передавати їх у пластиці своїх рухів, жестах, міміці (Єременко, 2004, с. 31).

Діти молодшого шкільного віку відзначаються певним досвідом спілкування з музикою. Виконання пісень і танців, утілення музично-ігрових образів у русі набуває неабиякої виразності, що свідчить про змогу учнів передавати своє ставлення до музики. Так, у дітей з'являються улюблені ігри, пісні, танці. Помітними стають музичні здібності, особливо в царині мелодійного слуху. Молодші школярі здатні впізнавати знайому пісню, визначати не тільки характер музики, але й її настрій. У них поступово налагоджується не тільки рухова, а й вокально-слухова координація, диференціюються слухові відчуття.

Вітчизняна дослідниця хореографічного мистецтва та методики роботи з хореографічним колективом С. Шалапа наголошує, що музичні ігри мають зберігати основний принцип хореографії: всі рухи повинні бути органічно пов'язані з музикою, тобто відповідати її характеру та засобам музичної виразності (Шалапа, 2015, с. 62).

Нами було встановлено, що музичні ігри та ритмічні заняття із сюжетно-образною драматургією на уроках з хореографії в дітей молодшого шкільного віку займають першочергове значення. Саме ігри якнайкраще впливають на розвиток художніх та творчих здібностей. Так, молодші школярі, на відміну від дітей старшого дошкільного віку, можуть самостійно придумувати ігри та сюжети. Творчий потенціал відповідного вікового періоду настільки необмежений та великий, що педагогу варто лише направляти їхню фантазію та створювати сприятливу атмосферу на заняттях.

Доведено, що самостійна музично-танцювальна діяльність молодших школярів допомагає їм швидше увійти у світ музики та танцю, створює всебічний гармонійний розвиток особистості.

Відомо, що для молодших школярів характерне перевтілення в казкових, мультяшних персонажів, використовуючи різноманітну міміку, жести, дії. Саме таке перевтілення відбувається під час музичних та ритмічних ігор, які викликають веселий та бадьорий настрій у дітлахів. Так, діти вживаються в різноманітні образи, проявляють артистизм, зображують звички вигаданих героїв тощо (Лобова, 2016).

Отже, поєднання ритмічних вправ, музичних ігор, слухання та аналіз музичного супроводу поєднує ритміка, яка є необхідною складовою музично-танцювальної діяльності дітей молодшого шкільного віку. Зауважимо, що під ритмікою ми розуміємо музично-рухове виховання, яке базується на законах музичного ритму. Музично-ритмічні рухи є надзвичайно важливими у виробленні в дитини рухових навичок та сприяє розвитку творчих здібностей молодших школярів.

Узагальнюючи наукові пошуки українських науковців, нами було виокремлено основні завдання музично-танцювальної діяльності дітей молодшого шкільного віку, які полягають у тому, щоб:

- навчити дітей сприймати розвиток музичних образів і погоджувати їх із особистими рухами за характером;
- виразно та ритмічно рухатися, грати в музичні ігри, водити хороводи, виконувати танці на заняттях;
- розвивати почуття ритму, навчити відчувати в музиці ритмічну виразність, передаючи її в рухах;
- розвивати художньо-творчі здібності, що в дітей молодшого шкільного віку виявляються у своєрідному індивідуальному вираженні ігрового образу;
- комбінувати, створювати танцювальні рухи, водити хороводи;
- використовувати набуті вміння та навички у творчій діяльності.

Відзначимо, що підбір музичного матеріалу для занять мають велике значення, тому що музика є одним із найсильніших засобів виразності. Більш того, музичний супровід є надзвичайно важливим у розучуванні ритмічних вправ, які будуються на природних рухах і дозволяють відпрацьовувати загальні рухові навички, а саме: біг, стрибки, хода тощо. Музичні твори, завдяки наявності в них ритму, організують та дисциплінують молодших школярів. Зазначимо, що ритм регулює рухи. Так, розпливчасті та в'ялі рухи дітей стають більш доцільнішими та чіткішими, усувається їх хаотичність та метушливість.

Доведено, що при сильному збудженні молодші школярі особливо схильні до музично-танцювальної діяльності. Так, із метою зняття надмірного збудження варто використовувати спокійну, ліричну музику, мелодійні образи. І навпаки, щоб активізувати учнів до музично-танцювальної діяльності, доречно застосовувати веселу музику, яка заряджає дітей настроєм, стимулює їхню активність. Музика допомагає формувати координацію, поставу, знімає втому. Зазначимо, що з перших занять танцями викладач має ретельно добирати музичний матеріал як для етюдів, ігор та танців, так і найпростіших вправ (Шалапа, 2015).

Після закінчення ритмічних занять діти переходять до підготовчих танцювальних вправ, першість серед яких займає система класичного танцю. Зауважимо, що класичний танець є системою виразних засобів хореографічного мистецтва, що базується на ретельній розробці різних груп рухів та позицій рук, ніг, корпусу й голови. Система класичного танцю з'явилася в XVII столітті, де рухи прагнуть до геометричної ясності, чому сприяє принцип виворотності.

Вправи системи класичного танцю необхідні для правильної постановки ніг, рук, корпусу. Переважно, такі вправи (їх називають підготовчими танцювальними вправами) виконуються на середині зали без

станка, не більше 10 хвилин. Зазначимо, що тривалість хореографічного заняття для дітей молодшого шкільного віку становить від 45 до 60 хвилин (Колногузенко, 2004).

Підготовчі танцювальні вправи для молодших школярів є вкрай необхідними. Адже вони надають дитині відповідні знання, зокрема: з якого вихідного положення слід починати танець, як правильно розпочинати рух ногою під час виконання танцювальних рухів, як слід тримати спину, руки тощо. Саме підготовчі вправи знайомлять молодших школярів із основними позиціями ніг, із позиціями та положеннями рук, вчать виконувати стрибки, зберігати правильну поставу.

Наголосимо, що підготовчі вправи демонструються керівником, який неодноразово нагадує на необхідності правильного й точного дотримання танцювальних елементів, етюдів, комбінацій.

Зазначимо, що під час музично-танцювальної діяльності з молодшими школярами варто слідкувати за тим, щоб образи в танцях чи сюжетах були близькими і зрозумілими. Так, основним репертуаром молодших школярів є ігрові та масові народні танці, які варто виконувати на різноманітні свята. Крім того, з цікавістю діти ставляться до народних казок. Доведено, що крім народних танців, музики та хореографічних сценок, пов'язаних із народними звичаями та традиціями, природою та тваринним світом, молодші школярі із задоволенням виконують танці, поставлені на сюжети зі шкільного чи побутового життя.

Виклад основного матеріалу зумовив визначити основні функції музично-танцювальної діяльності, що забезпечують розвиток творчої активності молодших школярів та формують їх індивідуальний стиль, зокрема:

- самореалізація, самоствердження, самовираження особистості в процесі музично-танцювальної діяльності – прагнення до визначення свого «я» іншими людьми та суспільством, створення власного творчого та інтелектуального потенціалу;

- самоперетворення та самовдосконалення творчої особистості – процес змін у просторі й часі, що відображаються в кількісних, якісних і структурних творчих перетвореннях особистості як цілісної системи під впливом систематичної музично-танцювальної діяльності;

- адаптація особистості – формування стійкої системи цінностей, що є внутрішніми регуляторами творчої поведінки, оволодіння теоретичними знаннями та практичними вміннями, що важливі в житті, здатністю до самоорганізації тощо;

- рефлексія – осмислення здобутих знань, їх глибоке усвідомлення та практичне використання як методів подальшого саморозвитку творчої особистості.

Нами було встановлено, що музично-танцювальна діяльність молодших школярів буде успішною за умови врахування суперечностей між особистістю дитини з властивими їй музичними та хореографічними нахилами та участю в колективній музично-танцювальній діяльності. Розв'язання проблеми розвитку музичних та танцювальних здібностей молодших школярів, які мають різні задатки й різну підготовку, в умовах колективних занять є одним із основних завдань учителя.

Так, на основі аналізу джерелознавчої літератури вважаємо за доцільне звернути увагу на особливості методики проведення хореографічних занять з молодшими школярами, а саме:

- збільшення кількості вправ на координацію рухів;
- навчання новим, інноваційним хореографічним рухам;
- приділення уваги загальному фізичному розвитку, особливо спритності, швидкості, гнучкості, витривалості;
- обмеження статичних навантажень.

Необхідно зазначити, що діти молодшого шкільного віку мають брати участь у концертній діяльності, тривалість виступів яких не повинна бути обмеженою. Підготовка до виступів, загальна дисциплінованість, організованість, костюми мають бути на тому самому рівні, що й у школярів іншого віку.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. На основі аналізу та систематизації наукової літератури нами було висвітлено вікові особливості молодших школярів у контексті формування музично-танцювальної діяльності. Доведено, що молодший шкільний вік – це період життя дитини від 6–7 до 11 років. Вершиною цього вікового періоду є навчальна зрілість як готовність до навчання в основній школі. Установлено, що віковими особливостями молодших школярів є підвищена емоційність, прагнення до спілкування, нестійкість поведінки, помірний темп росту, розвиток кори головного мозку тощо.

З'ясовано, що музично-танцювальна діяльність молодших школярів характеризується музичними іграми, заняттями з ритміки та вивченням легких народних масових танців. Введення підготовчих танцювальних вправ позитивно впливає на подальше вивчення танцювальних етюдів та хореографічних номерів.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми вікових особливостей молодших школярів у контексті формування музично-танцювальної діяльності й засвідчує необхідність її подальшого розроблення за такими перспективними напрямками, як анатомо-фізіологічні та психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку, а також основні методи роботи з молодшими школярами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ветлугіна, Н. (2016). *Вікові особливості та музична характеристика дітей молодшого шкільного віку*. Режим доступу: <http://www.edudirect.net/sopids-994-1.html> (Vetluhina, N. (2016). *Age peculiarities and musical characteristics of junior schoolchildren*. Retrieved from: <http://www.edudirect.net/sopids-994-1.html>).
2. Гродзенська, Н. (2016). *Вікові особливості учнів початкової школи*. Режим доступу: http://www.leader171.kiev.ua/2.str/sps/sps_002.pdf (Hrodzenska, N. (2016). *Age peculiarities of elementary school pupils*. Retrieved from: http://www.leader171.kiev.ua/2.str/sps/sps_002.pdf).
3. Єременко, О., Науменко, С. (2004). Сприймання молодшими школярами музики на основі констант «ритм» та «лад». *Початкова школа*, 3, 30-31 (Yeremenko, O., Naumenko, S. (2004). Perception of music by younger schoolchildren based on the constants "rhythm" and "mode". *Primary school*, 3, 30-31).
4. Коваль, П. (1998). *Педагогічні засади розвитку особистісних якостей молодших школярів засобами ритміки та хореографії* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Івано-Франківськ (Koval, P. (1998). *Pedagogical foundations of development of personal qualities of junior pupils by means of rhythm and choreography* (PhD thesis abstract). Ivano-Frankivsk).
5. Колногузенко, Д. (2004). *Методика роботи з хореографічним колективом. Хореографічна робота з дітьми*. Харків (Kolnohuzenko, D. (2004). *Method of work with choreographic team. Choreographic work with children*. Kharkiv).
6. Лобова, О. (2016). *Музично-творчий розвиток молодших школярів засобами музично-рухливої діяльності*. Режим доступу: <file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/Nvmdup.pdf> (Lobova, O. (2016). Musical and creative development of junior pupils by means of musical-motor activity. Retrieved from: <file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/Nvmdup.pdf>).
7. Рагозіна, В. (1999). *Формування творчих здібностей молодших школярів у процесі музичної діяльності* (дис. ... канд. пед. наук). Київ (Rahozina, V. (1999). *Formation of creative abilities of junior pupils in the process of musical activity* (PhD thesis). Kyiv).
8. Фріз, П. (2007). *Хореографічна культура як чинник творчого розвитку особистості дитини* (автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства). Київ (Fris, P. (2007). *Choreographic culture as a factor in creative development of the child's personality* (PhD thesis abstract). Kyiv).
9. Шалапа, С. (2015). *Методика роботи з хореографічним колективом*. Київ (Shalapa, S. (2015). *Method of work with choreographic team*. Kyiv).

РЕЗЮМЕ

Омельяненко Захар. Возрастные особенности младших школьников в контексте формирования музыкально-танцевальной деятельности.

В статье отражены и обобщены вековые особенности младших школьников в контексте формирования музыкально-танцевальной деятельности. На основе анализа и систематизации научной литературы были выделены вековые особенности младшего школьного возраста. Обобщая научное мнение отечественных исследователей, нами было установлено задание музыкально-танцевальной деятельности детей младшего школьного возраста и выяснены особенности методики проведения хореографических занятий с младшими школьниками. Доказано значение музыкального сопровождения и охарактеризован основной учебный материал, который используется в работе с младшими школьниками в контексте формирования музыкально-танцевальной деятельности.

Ключевые слова: младшие школьники, возраст, возрастные особенности, музыкальная деятельность, танцевальная деятельность, формирование музыкально-танцевальной деятельности.

SUMMARY

Omelianenko Zakhar. Age peculiarities of younger schoolchildren in the context of musical-dance activity formation.

The article highlights and generalizes age peculiarities of junior pupils in the context of formation of musical-dance activity. In order to achieve and realize the goal, a set of methods was used, in particular general scientific (analysis, synthesis, generalization, systematization) – to determine the state of development of the problem and age peculiarities of junior pupils in the context of the formation of musical-dance activity.

On the basis of analysis and systematization of source study literature, peculiarities of junior school age have been distinguished. Summarizing the scientific thought of domestic researchers, we have revealed the task of musical-dance activity of children of junior school age and found out the features of the methodology of conducting choreographic lessons with younger schoolchildren. The value of musical accompaniment is proved and the main educational material used in work with junior pupils in the context of formation of musical-dance activity is described.

On the basis of analysis and systematization of scientific literature, we have highlighted age peculiarities of junior pupils in the context of formation of musical-dance activity. It is proved that junior school age is a period of life of a child from 6–7 to 11 years old. The peak of this age is education maturity as readiness to study at the primary school. It has been established that age peculiarities of junior pupils are increased emotionality, desire for communication, instability of behavior, moderate growth rate, development of cerebral cortex, etc.

It is found out that musical-dance activity of junior schoolchildren is characterized by music games, rhythmic studies and the study of light folk dances. Introduction of preparatory dance exercises positively influences further study of dance studios and choreographic performances.

The study does not exhaust all aspects of the problem and indicates the necessity of its further development in such perspective directions as anatomical-physiological and psychological features of children of elementary school age, as well as basic methods of working with junior pupils.

Key words: younger schoolchildren, age, age peculiarities, musical activity, dance activity, formation of musical-dance activity.